

Математичка гимназија
Београд, Краљице Наталије 37

ПРАВИЛНИК О БЕЗБЕДНОСТИ И ЗДРАВЉУ НА РАДУ

Београд, 2019 године

На основу члана 3 и 14 Закона о безбедности и здрављу на раду (Сл. гл. РС бр. 101/2005, 91/2015 и 113/17 - др. закон), Школски одбор Математичке Гимназије Београд, дана _____. године донео је

П Р А В И Л Н И К О БЕЗБЕДНОСТИ И ЗДРАВЉУ НА РАДУ

I ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Овим Правилником се у Математичкој Гимназији (у даљем тексту Школа) уређују права, обавезе и одговорности из области безбедности и здравља на раду, а нарочито:

- права, обавезе и одговорност послодавца, запослених и других лица која се по било ком основу налазе на раду у Школи у погледу обезбеђења сигурних услова рада, очувања радне средине;
- заштита здравља од утицаја, последица техничко-технолошког процеса у Школи;
- обучавање и оспособљавање запослених - за безбедан рад;
- утврђивање услова за рад на радном месту на којима постоји повећан ризик од повреда и оштећења здравља;
- обим, рокови и начин провере и испитивања оруђа и уређаја за рад, електроинсталација и других инсталација, поступак одржавања и вођења евиденције о њиховом стању;
- и друга права и обавезе запослених у Школи из области безбедности и здравља на раду.

Члан 2.

На сваком радном месту рад мора бити организован тако да сваки запослени са потребном радном способношћу уз нормалну пажњу може радити без опасности по сопствени живот и здравље (као и живот и здравље осталих), без опасности за средства и опрему којом посредно – непосредно рукује, ради и животну средину.

Члан 3.

Право на безбедност и здравље на раду у Школи имају:

- запослени;
- сва друга лица која обављају рад у Школи по било ком основу;
- лица која се затекну у радној околини ради обављања одређених послова, ако је са њиховим присуством упознат директор Школе.

Члан 4.

За спровођење безбедности и здравља на раду и предузимање радњи и поступака у области заштите и здравља на раду у Школи одговоран је директор и сваки запослени у Школи.

II ПРАВА ОБАВЕЗЕ И ОДГОВОРНОСТИ

ДИРЕКТОР

Члан 5.

Директор је дужан да обезбеди запосленом рад на радном месту у радној околини у којима су спроведене мере за безбедност и здравље на раду.

Спровођење мера безбедности и здравља на раду не може да проузрокује финансијске обавезе запосленом као и да утиче на његов материјални и социјални положај стечен на раду и у вези са радом.

Члан 6.

Директор је дужан да организује рад тако да обезбеди заштиту живота и здравља запослених у циљу спречавања повреда на раду, професионалних обољења и обољења у вези са радом, имајући у виду посебну заштиту омладине, инвалида, заштиту запослених са здравственим сметњама и заштиту материнства.

Члан 7.

Директор је дужан да запосленом, пружи обавештења о условима рада, о правима и обавезама које произилазе из прописа о безбедности и здрављу на раду, да утврди програм оспособљавања запослених и обезбеди оспособљавање запослених за безбедан рад, као и да обезбеди коришћење средстава и опреме за личну заштиту на раду.

Члан 8.

Директор је дужан да приликом организовања рада и радног процеса обезбеди превентивне мере ради заштите живота и здравља запослених и да заустави сваку врсту рада која представља непосредну опасност за живот и здравље запосленог, у складу са Законом.

У случају настанка повреде на раду због неуобичајених и непредвидивих околности које су изван контроле Послодавца или због изузетних догађаја чије

се последице нису могле избећи, директор не сноси одговорност у смислу прописа о безбедности и здрављу на раду.

Члан 9.

Директор је дужан да запосленог осигура од повреда на раду професионалних обољења и обољења у вези са радом на терет средстава послодавца, под истим условима за све запослене, ради обезбеђења накнаде штете.

Члан 10.

Директор обезбеђује услове за организовање и спровођење безбедности и здравља на раду у Школи, у складу са техничко-технолошким и организационим потребама.

Члан 11.

Директор у спровођењу безбедности и здравља на раду је дужан да:

1. предлаже политику развоја и спровођења безбедности и здравља на раду;
2. одговоран је за спровођење политике развоја и реализацију прописаних превентивних мера безбедности и здравља на раду утврђених програмом пословања Школе;
3. доноси финансијски план за спровођење мера безбедности на раду а нарочито за превентивне мере;
4. актом у писменој форми одређује лице за безбедност и здравље на раду;
5. ангажује службу медицине рада за обављање послова заштите здравља запослених;
6. обезбеђује запосленима прописана средства и опрему за личну заштиту на раду у складу са актом о процени ризика;
7. одговоран је за спровођење и обезбеђење безбедних услова рада на радном месту и радној околини;
8. обезбеди мере заштите од пожара, спасавање и евакуацију;
9. одговоран је за доношење акта о процени ризика за сва радна места у радној околини и распоређивање запослених на ове послове у складу са прописаним условима, и да утврди начин и мере за њихово отклањање;
10. доноси програм оспособљавања запослених из области безбедности и здравља на раду, као и начин оспособљавања и провере оспособљености запослених за безбедан рад;
11. омогући избор представника запослених, образовање одбора и обезбеди услове за њихов рад;

12. обавезан је да узме у разматрање предлоге и захтеве запослених или њихових представника из области безбедности и здравља на раду.

ПОСЛОВИ БЕЗБЕДНОСТИ И ЗДРАВЉА НА РАДУ

Члан 12.

За обављање послова безбедности и здравља на раду у Школи директор ангажује правно лице које има лиценцу за обављање послова безбедности и здравља на раду (лице за безбедност и здравље на раду).

Члан 13.

Лице за безбедност и здравље на раду дужно је да:

1. спроводи поступак процене ризика на радном месту и радној околини;
2. испита разлоге одбијања запослених да раде због непосредне опасности по живот и здравље, налаже предузимање одговарајућих мера за отклање опасности и организује њихово спровођење;
3. стара се и учествује у прибављању прописане документације за средства за рад, средства и опрему личне заштите и опасне материје;
4. организује вршење превентивних и периодичних прегледа и провере опреме за рад и испитивања услова радне околине, као и употребу опасних материја у складу са прописаним упутствима;
5. код увођења нове технологије и средстава за рад учествује у процени ризика и даје мишљење на упутства за безбедан рад;
6. предлаже директору да ангажује правно лице са лиценцом ради спровођења превентивних и периодичних прегледа и провере опреме за рад, као и превентивних и периодичних испитивања услова радне околине;
7. обезбеђује, на основу акта о процени ризика и оцене службе медицине рада, прописане лекарске прегледе запослених;
8. организује оспособљавање запослених за пружање прве помоћи, спасавање и евакуацију у случају опасности;
9. спроводи поступак забране рада на пословима који представљају непосредну опасност по живот и здравље запослених;
10. организује оспособљавање запослених за безбедан рад, као и оспособљавање запослених од другог послодавца ангажованих за потребе Школе;
11. организује и спроводи периодичну проверу оспособљености запослених за безбедан рад;

12. обезбеђује прописану документацију, упутства за руковање и безбедан рад;
13. води и чува прописану евиденцију из области безбедности и здравља на раду;
14. сарађује са представницима запослених, инспекцијом рада и другим републичким органима надлежним за послове безбедности и здравља на раду.

ЗАПОСЛЕНИ ИМА ПРАВО:

Члан 14.

1. да се приликом распоређивања на радно место упозна са прописима и мерама заштите и здравља на раду и њиховим спровођењима;
2. да буде обавештаван о свим променама у радном процесу које могу утицати на његово здравље и безбедност на раду;
3. да добије и наменски користи и одржава средства и опрему личне заштите, уколико је изложен ризицима који се на други начин не могу отклонити;
4. да буде оспособљен за безбедан рад;
5. на лекарске прегледе за обављање послова са повећаним ризиком;
6. да одбије да ради на пословима, ако му прети непосредна опасност по живот или здравље, уколико нису спроведене прописане мере безбедности и здравља на раду, док се исте не обезбеде;
7. да одбије да ради на средству за рад, на којем нису примењене прописане мере безбедности и здравља на раду;
8. да одбије да ради уколико му није обезбеђен лекарски преглед или се на истом утврди да не испуњава прописане здравствене услове на пословима са повећаним ризиком;
9. да одбије да ради уколико при оспособљавању за безбедан рад није упознат са свим опасностима и мерама за њихово отклањање;
10. да у случају непосредне опасности по живот и здравље на раду предузме одговарајуће мере у складу са својим знањем и техничким средствима и да напусти радно место без сношења последица и без одговорности за евентуално проузроковану штету.
11. да предлаже мере за спровођење и унапређивање безбедности и здравља на раду;
12. да указује непосредном руководиоцу на пропусте у спровођењу безбедности и здравља на раду;
13. да инспекцији рада подноси захтев за заштиту права из заштите и здравља на раду у прописаним случајевима;
14. да остварује и друга права из заштите и здравља на раду утврђена важећим прописима.

ЗАПОСЛЕНИ ЈЕ ДУЖАН И ОДГОВОРАН ДА:

Члан 15.

1. да се оспособи за рад на сигуран начин ради безбедности свог живота и здравља, као и живота и здравља осталих запослених на које његов рад може имати штетно дејство;
2. примењује прописане мере безбедности и здравља на раду;
3. наменски користи средства и опрему личне заштите, пажљиво рукује њима и одржава их у исправном стању;
4. ради са пуном пажњом без опасности по свој живот и здравље и живот и здравље осталих запослених;
5. правилно рукује средствима за рад, опасним материјама и поступа по упутству произвођача и упутству за безбедан рад;
6. се подвргне здравственом прегледу на који је упућен;
7. да се подвргне оспособљавању и проври оспособљавања за рад на безбедан начин;
8. одмах обавести предпостављеног о кваровима и другим недостацима који би могли угрозити безбедност и здравље на раду;
9. пре почетка рада прегледа своје радно место, средства за рад, средства и опрему личне заштите и да, у случају њихове неисправности, одмах извести предпостављеног;
10. прекине са радом по наређењу непосредног руководиоца у случају када се не примењују прописане мере безбедности и здравља на раду, не користе средства и опрема личне заштите, или запослени није способан за рад због тога што је под утицајем алкохола, средстава зависности или због психичког стања, умора и др.;
11. да пре напуштања места рада остави средства за рад у стању које не угрожава друге запослене и средства рада,
12. сарађује са лицем за безбедност и здравље на раду у циљу спровођења прописаних мера за безбедност и здравље на пословима на које је распоређен;
13. обавештава лице за безбедност и здравље на раду о неправилностима, недостацима, штетностима, опасностима или другим појавама које би могле угрозити безбедност и здравље запослених на радном месту.

Члан 16.

Запосленом је забрањено да самовољно искључује, мења или уклања безбедносне уређаје на средствима за рад.

III ОСПОСОБЉАВАЊЕ ЗАПОСЛЕНИХ

Члан 17.

Сви запослени у Школи, без обзира на степен стручне спреме и послове које обављају, дужни су да се оспособе из области безбедности и здравља на раду. Запослени се оспособљава за безбедан рад:

- пре заснивања радног односа,
- распоређивања на друго радно место,
- увођења нове технологије, увођења нових или замене средстава за рад,
- промене процеса рада и
- услед периодичне провере оспособљености запослених.

Члан 18.

Оспособљавање запослених за безбедан и здрав рад врши се у току радног времена по Програму оспособљавања запослених из области безбедности и здравља на раду који доноси директор. Садржај и трајање оспособљавања зависи од врсте радног места и услова рада на радном месту на коме је запослени распоређен.

Обука запослених за безбедан и здрав рад се спроводи у виду теоријске и практичне обуке у току које се запослени припрема за самостално вршење послова и радних задатака на које је распоређен.

Члан 19.

После извршене обуке врши се провера оспособљености запослених за безбедан рад. Запослени који не покаже довољну оспособљеност из безбедан и здрав на рад, дужан је да настави са обучавањем у складу са програмом оспособљавања и да се подвргне поновној провери оспособљености.

Информисање запослених и њихово учешће у питањима која се односе на безбедност и здрављу на раду

Члан 20.

Школа је дужна да запосленог информише у вези са:

- ризицима по безбедност и здравље и заштитним превентивним мерама и активностима у односу на сваку врсту радног места или посла;
- мерама прве помоћи у случају повреде на раду, заштите од пожара и поступку евакуације и о лицима која су задужена за спровођење ових мера;
- правима у области медицине рада, хигијене рада и ергономије;

IV ЗАШТИТА ЗДРАВЉА ЗАПОСЛЕНИХ НА РАДУ

Члан 21.

Школа је дужна да се брине о здрављу својих запослених и обезбеди здравствени преглед запослених који се распоређују на радна места са повећаним ризиком.

Члан 22.

Жене омладина и инвалиди имају право на посебну заштиту у вези са безбедношћу и здрављем на раду.

Школа се посебно стара о остваривању одговарајућих услова за рад ових запослених,

Члан 23.

Трудницама и мајкама са децом до три године старости живота као и запосленом млађем од 18 година живота, забрањен је ноћни рад у времену од 22 часа до 5 часова наредног дана, и рад дужи од пуног радног времена.

Члан 24.

Запосленом који је због смањене радне или здравствене способности, професионалном рехабилитацијом оспособљен за обављање одређених послова, Школа ће обезбедити послове за које је професионалном рехабилитацијом оспособљен, ако такви послови постоје у Школи.

V СРЕДСТВА И ОПРЕМА ЛИЧНЕ ЗАШТИТЕ

Члан 25.

На пословима где се применом техничких и осталих заштитних мера на раду не могу потпуно отклонити извори опасности, запосленима се дају на употребу средства и опрема за личну заштиту о чему секретар Школе води евиденцију.

Средства и опрема за личну заштиту на раду могу се дати запосленима само ако су усаглашени са прописаним техничким захтевима, ако је њихова усаглашеност оцењена према прописаном поступку, ако су означени у складу са прописима и ако их прате прописане исправе о усаглашености и друга прописана документација.

Дотрајала или оштећена средства личне заштите замењују се исправним уз повраћај оштећених односно неупотребљивих.

Члан 26.

Средства и опрема личне заштите користе се само у зато одређене сврхе у току радног времена и на пословима у Школи.

Забрањено је користити средство личне заштите и личне опреме у приватне сврхе.

За свако оштећење или губитак средстава за личну заштиту до кога је дошло услед немарности или непажње запосленог, запослени је дужан да надокнади штету.

VI ПЕРИОДИЧНИ ПРЕГЛЕДИ, ПРОВЕРЕ И ОДРЖАВАЊА ОПРЕМЕ ЗА РАД И ИСПИТИВАЊА УСЛОВА РАДНЕ ОКОЛИНЕ

Члан 27.

Школа је дужна да средства и опрему за рад, електричне инсталације, грејање као и друге инсталације одржава редовно и правилно у исправном стању, у складу са техничким прописима и одређеним стандардима, на начин који обезбеђује одговарајућу сигурност запослених, с тим да у току коришћења и евентуалног премештања на друго место рада, исте прегледа и проверава њихову исправност.

Периодичне прегледе и проверу исправности опреме за рад у смислу става 1. овог члана, Школа врши преко овлашћеног правног лица које се бави безбедношћу и здрављем на раду као својом делатношћу и има одговарајућу лиценцу.

Члан 28.

Школа је дужна да врши прегледе и испитивања у смислу члана 27. овог Правилника, у роковима који су утврђени упутством произвођача и у складу са техничким нормативима и одређеним стандардима, ради утврђивања да ли даље коришћење средстава и опреме за рад, електричних и других инсталација представља ризик за сигурност или здравље запослених и да ли су примењене прописане мере за безбедан и здрав рад.

У случају да рокови из става 1. овог члана нису утврђени упутством произвођача, техничким нормативима и одређеним стандардима, Друштво је дужно да средства и опрему за рад, електричне инсталације, грејање и друге инсталације прегледа и испитује у роковима утврђеним прописима о безбедности и здрављу на раду.

Преглед и испитивања електричних и громобранских инсталација

Члан 29.

Периодични прегледи и испитивање громобранских инсталација врше се у циљу утврђивања да је громобранска инсталација урађена по пројекту у складу са прописима и стандардима. Периодични прегледи и испитивања громобранских инсталација врше се:

- после поправке или преправка громобранске инсталације,
- после удара грома у инсталацију или објект,
- у редовним периодичним размацама **од три године**.

Члан 30.

Преглед и испитивање стања примењених мера заштите од електричног удара Школа врши пре почетка коришћења електричних инсталација (која није у противексплозијској заштити), након реконструкције и периодично у роковима који не могу бити дужи од три године од дана претходног прегледа и испитивања.

Члан 31.

Школа обезбеђује редовно одржавање оруђа за рад и електричних инсталација у исправном стању.

Одржавање оруђа за рад, уређаја и инсталација врше запослени који њима рукују и ангажована екстерна стручна лица.

Оруђа за рад се користе у складу са техничким упутством произвођача, односно техничким прописима и одговарајућим стандардима.

Евиденцију о одржавању оруђа за рад, уређаја и инсталација води секретар Школе.

Члан 32.

Школа је дужна да редовно врши испитивање у радним и помоћним просторијама у којима се при раду евентуално користе штетне или опасне материје, ради спречавања повређивања и обољевања запослених, као и утврђивања да ли радна средина одговара условима за продуктиван рад и здравље запослених.

Испитивања у смислу става 1. овог члана, обухватају:

- микроклиму (температура, брзина струјања ваздуха и релативна влажност ваздуха);
- хемијске штетности (гасови, паре, дим и прашина);
- физичке штетности (бука, вибрација и штетна зрачења);
- осветљеност.

Члан 33.

Испитивања из члана 32. овог правилника Школа је дужна да врши на начин, по поступку и у роковима утврђеним прописима о безбедности и здрављу на раду.

VII ПРВА ПОМОЋ, ЗАШТИТА ОД ПОЖАРА И ЕВАКУАЦИЈА ЗАПОСЛЕНИХ

Члан 34.

Школа је дужна да предузме потребне мере и одреди запослене за пружање прве помоћи и евакуацију запослених у случају пожара.

Прву помоћ у случају повреде, тровања или обољења за време рада пружа;

- сваки запослени који се затекне у радној околини
- лица оспособљена за пружање прве помоћи, спасавање и евакуацију у случају опасности.

Члан 35.

Директор је дужан да омогући оспособљавање одговарајућег броја запослених за пружање прве помоћи, спасавање и евакуацију у случају опасности.

VIII ЕВИДЕНЦИЈЕ

Члан 36.

Школа је дужна да води и чува прописану евиденцију о:

- радним местима са повећаним ризиком;
- запосленим распоређеним на радна места са повећаним ризиком;
- повредама на раду, професионалним болестима и обољењима у вези са радом;
- запосленим оспособљеним за безбедан рад;
- опасним материјама које се користе у току рада;
- извршеним испитивањима радне средине;
- извршеним проверама и испитивањима средстава за рад и средстава и опреме личне заштите на раду;
- претходним и периодичним здравственим прегледима;
- техничкој документацији (главне пројекте);
- документацији из безбедности и здравља на раду (атест, стручни налаз, упутства за руковање и одржавање средстава за рад и сл.).

IX ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 37.

На све што није регулисано овим Правилником или је регулисано супротно позитивним прописима примењиваће се одредбе Закона о безбедности и здрављу на раду и други прописи који регулишу ову материју.

Члан 38.

Овај Правилник ступа на снагу даном доношења.

У Београду 2019 године

Председник Школског Одбора

_____